



**Олександр Борґардт**

(3 лютого 1919 року, Синельникове, Дніпропетровська обл. — 5 серпня 2002 року, Донецьк) — український науковець-фізик, есеїст, графік, перекладач, культуролог. Доктор фіз.-мат. наук (1967), професор (1966)

Нещодавно побачило світ четверте видання книги *Олександра Борґардта* “Дві культури”, підготовлене у ВД “Простір”. Нагадаємо, що перше видання цієї книги було здійснене 20 років тому, а її наклад становив усього 100 примірників.

Читаючи цю книгу, а до того я вже мав книжку “Дві культури”, я постійно думав, якою конче потрібною вона є для нинішнього покоління — для того, щоб багато хто відкрив очі на все минуле в нашій історії, і, можливо, усвідомив, хто ми є на цій грішній, Богом даній нам землі. В гострій публіцистичній манері *Олександр Борґардт* намагається порівняти дві культури: “великую русську” та “провінційну і занедбану” українську, автор називає все власними іменами, уникаючи звичних для кінця ХХ ст. евфемізмів, коли звичайний геноцид перехрещується на якусь “етнічну чистку”...

З плином часу, а ще більше з огляду на те, що відбувається з нашою Україною сьогодні, я утверджувався в думці щодо необхідності перевидати книгу (вже нині покійного) *Олександра Борґардта*.

Про ідею перевидання “Двох культур” я розповів людині, яка безпосередньо допомагала вченому при

# ПАМ’ЯТІ ПАТРІОТА УКРАЇНИ

написанні його творів, відомому в наукових колах вченому-фізику *Людмилі Трохимівні Цимбал*. Вона схвально сприйняла цю думку.

Минув рік. На моє прохання Людмила Трохимівна написала пречудовий нарис про *О. Борґардта*, де розкрила всі людські чесноти цієї талановитої людини, якими його наділив Господь. Завершує нарис вона словом-зверненням до читача відшукати і пізнати істину. Нині, хоч як гірко це усвідомлювати, ці слова Людмили Трохимівни треба сприймати нам усім як заповіт, адже це була остання розвідка, написана прекрасною людиною, патріотом української землі, яка все своє життя сповідувала батьківське кредо: “Людина перш за все повинна бути Людиною”. А батько Людмили Трохимівни, професор *Трохим Григорович Цимбал*, був творцем української школи ветеринарних анатомів. Ще 30 грудня 2011 р. я розмовляв з Людмилою Трохимівною по телефону щодо планів реалізації перевидання книги “Дві культури”. Дуже рада вона була появі нарисів про Олександра Борґардта та свого батька в третьому томі “Нехай не гасне світ науки”. Та через кілька днів, на початку 2012 р., *Людмили Цимбал* не стало.

Перевидання книги *Олександра Борґардта* буде даниною пам’яті великої українки, члена-кореспондента НАН України, доктора фізико-математичних наук, професора *Людмили Трохимівни Цимбал*.

Зважаючи на події українського сьогодні, пов’язані з російською агресією в Криму та на Сході України, редакційна колегія журналу “Світогляд” вирішила подати тут Вступ до книги “Дві культури”, написаний незабутнім *Олександром Борґардтом*. ■

*Василь Шендеровський*

доктор фіз.-мат. наук, професор,  
пров. наук. співр. Інституту фізики НАН України